

Planinski Vestnik.

o o o o o Glasilo o o o o o

Slovenskega planinskega društva.

Št. 9.

V Ljubljani, septembra 1904.

Letnik X.

Pri Aljaževem domu v Vratih.

Glej, dviga zopet nov se dom,
dom širen in prostran,
slovenski dom, planinski dom
vrh divnih triglavskih ravan!

Na zemlji svoji svoj gospod
povsod naj bo slovenski sin,
naj sredi širnih bo ravnin,
gospod naj vrhu bo planin.

O, vstajajte iz tal domovi,
bodite naša krepka vez!
Vi niste bojevni gradovi,
le tujstvu vi ste trden jez!

Kako boš vabil! — V varstvu tvojem
počival trudni potnik bo,
tu srkal sveži zrak planinski,
hvaležen v jasno zrl nebo!...

Tu našel bo spet mir in pokoj,
ki svet ga šumni ne pozna,
pokoj, ki le v naravi prosti
in na planinah je doma.

Glej, dviga zopet nov se dom,
dom širen in prostran,
oj, dviga se — — Aljažev dom,
vrh divnih triglavskih ravan!

—av—

Fran Kadilnik kot potopisec.

Spisal dr. Jos. Oblak.

»Čvrste roké,
dobre nogé,
čista glava
dospó vrh Triglava«.

S temi verzi končava Fran Kadilnik svoje prvo popotno pismo iz l. 1866., v katerem nam popisuje, kako sta s pokojnim profesorjem Fr. Globočnikom polezla na »slovenskega velikana, očeta Triglava«.

79 letni naš starosta pač ni mislil, da bo lahko ponovil to svoje geslo l. 1904. dne 11. septembra v svojem domu na vrhu krasne Golice, sosedinje gospodarja Karavank, visokega Stola, s katerega je l. 1858. prvič občudoval krasoto svoje domovine, ki se mu je zanjo vnelo na jasnih višavah njegovo mladostno in globoko čuteče srce in mu še gori v pozni starosti.

Še več popotnih pisem leži pred menoj iz onih idealnih časov, ko je Fran Kadilnik bil skoro edini slovenski »visoki« turist in pisatelj potopisov tega žanra. Redki so danes ti listi in hranim jih kot veliko dragocenost v svoji knjižnici; saj so vobče odsev prvih časov našega narodnega preporoda, kažejo nam pa tudi, kake vrste turist je bil Fran Kadilnik, kaka mu je glava in srce.

Fran Kadilnik,

častni član »Slov. plan. društva«.

Fran Kadilnik ni bil »gorski norec«, z odprtim srcem in odprtimi očmi je hodil po božji naravi ter srkal v njej duševnih in telesnih moči, ki ga še starčka niso zapustile, tako da še danes lahko reče — kakor pravi v nekem svojem potopisu —, da je »fest fant«. — On je razumel knjigo prirode; bilo mu je dano, brati in tolmačiti s svojimi čutili njeno tajinstveno vsebino kakor umetniku, ki izvablja strunam sladke glasove in zna uživati to, kar tisočerim, pomilovanja vrednim ni usojeno... In to je, kar obseva danes njegovo sivo glavo z glorijsko slavo...

Oj z Bogom, ti planinski svet!

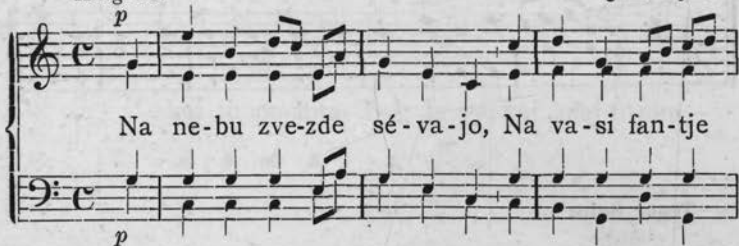
(Sim. Gregorčič).

(Zložil po otvoritvi Aljaževega doma v Vratih in poklonil slovenskemu planinskemu društvu).

Allegreto.

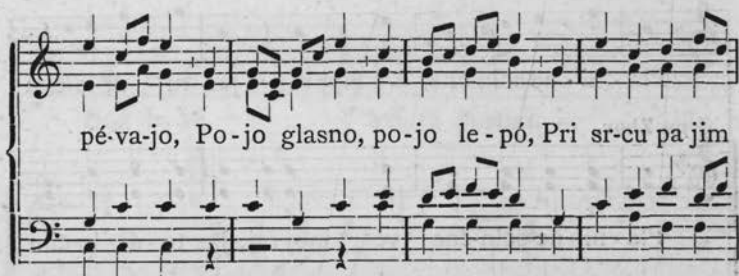
Jak. Aljaž.

p

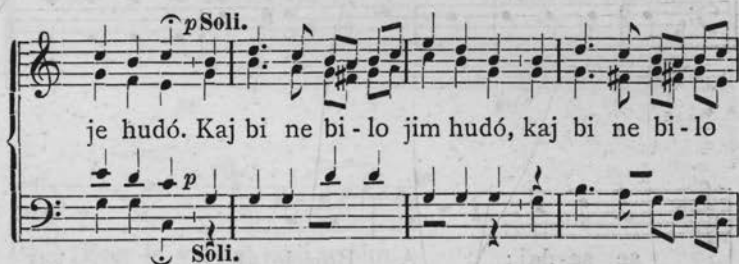
Na ne-bu zve-zde sé-va-jo, Na va-si fan-tje

p

pé-va-jo, Po-jo glasno, po-jo le-pó, Pri sr-cu pa jim

p Soli.

je hudó. Kaj bi ne bi-lo jim hudó, kaj bi ne bi-lo

p

Soli.

mf Tutti.

jim brid-ko, Od do-ma se po - slav-lja-jo, Na

mf Tutti.

vojsko se od-pravlja-jo, Na voj-sko se od-prav-lja-jo.

f

Tenor Solo.

Adagio.

Pla - ni - ne soln-čne, vé moj raj, Jaz tu - di lo-čim

f

pp **Zbor.**

Pla - ni - ne soln-čne vé moj raj, Jaz tu - di lo-čim

pp

se se-daj; A Bog le vé, kaj

mf

se se-daj; A Bog le vé,

pp

pp

tu pustim, In Bog le vé, kaj zdaj trpim. A

kaj tu pu-stim, Bog le vé, kaj zdaj tr-pim.

Bog le vé, kaj tu pustim, In

pp A Bog le vé, *mf* kaj tu pu-stim,

pp *mf*

f *rit.* Bog le vé, kaj zdaj tr-pim.

p *rit.* Bog le vé, kaj zdaj tr-pim. *f* *Allegro.* Oj z Bo-gom do-mo-

p *rit.* *f*

vin-ski svet, Oj z Bogom ti pla - nin-ski cvet Ne-

be-ški ču-vaj te vladar, Ne zabim te nikdar nikdar, Ne

za - bim te ni - kdar ni - kdar! kdar!

Kako je znal uživati Kadilnik prirodo, naj pričajo sledeče vrstice, ki jih je zapisal l. 1872. v popisu razgleda z Velikega Kleka: »Hvala Bogu! — je bilo vse, kar sem rekel. Po starodavni navadi je jel moj vodnik, vrli Pichler, moliti v zahvalo Vsemogočnemu za srečno prestane tolike težave in nevarnosti. Meni solze veselja v očeh igrajo, ko odkrit v tem slovesnem trenutku klobuk v rokah držim... Solnce je lepo sijalo, nobenega vetra ni bilo čuti in nobene meglice videti, kakor daleč so segale oči; okoli in okoli je ohribje svoje nižje glavice v nebo molelo. Na tem stališču sem se čutil za kaj več nego navadnega človeka. Verjemi mi, dragi bralec, da vse fantazije niso nič proti velikanskemu stvarjenju, ki razpeto tukaj leži na ogled človeku. Vrhunec, na katerem sem stal, je najvišji kralj mnogim deželam, res tako velečasten, da mi besed manjka, opisati ga spodobno«. — In ko sta z Globočnikom prvič stopila na Triglav, kjer sta pisala l. 1866. skupno »slavo slovenskemu Triglavu«, pravi, da sta se od zadivljenosti objela in poljubila in s solznimi očmi molila... Da, Kadilniku je bila priroda ono veliko svetišče, kamor se je hodil klanjat onemu velikemu, neizraznemu božanstvu, ki ga diha vsak atom prirode. Na vrhuncu, pravi, se je čutil za kaj več nego navadnega človeka; in v resnici, Kadilnik ni navaden človek kot turist, in zato ga danes slavimo, ne samo radi starosti.

Njega pa tudi po pravici imenujemo očeta slovenske turisticke. Dasi so že pred Kadilnikom živeli med nami slavni hribolazci, kakor Vodnik, Stanič, vendar niso neposredno vplivali na razvoj domače turisticke, med njimi in med početkom razvoja planinstva v širjih slovenskih slojih je velik presledek... Okoli Kadilnika pa se je jela zbirati prva družbica za prirodo vnetih rodoljubov, ki je naraščala in naraščala in narasla v to veliko družbo slovenskih planincev, katerih oficijalni reprezentant je »Slovensko planinsko društvo«.

Toda meni je v tem spisu pred vsem do tega, da sedaj ko smo otvorili Kadilnikovo kočo, opozorim kot srečni lastnik vseh njegovih tiskanih pisem iz let 1866. do 1873., na to skromno literarno ostalino. Ne bom ocenjeval in tehtal literarne vrednosti teh potopisov, saj jih ne smemo presojati z današnjega stališča, ko smo napredovali v vsakem oziru in se povzpeli visoko nad polpreteklost; le naštejemo naj jih vse, ki so mi pri roki in ki so: »Izlet na Triglav« (V Kranju 6. avgusta 1866), »Devet jezer v enem dnevu« (V Ljubljani 29. junija 1872), »Na Triglav« (avgusta 1873), »Pa le zopet na Triglavu« (1877 ali 1876), »Izlet na Učko« (letnica neznana), »Potovanje

na Veliki Zvonik« (7. avgusta 1872 in nemški prevod iz istega leta). Izmed teh popisov so ponatisnjeni v »Plan. Vestniku« 1., 4. in 5. v letnikih IV. (1898. l.) in V. (1899. l.).

Njemu pa, ki je s tako iskreno ljubeznijo svoj čas popisoval Triglav od »solnčne in senčnate strani«, pa iskreno želimo, da bi še dolgo hodil — kakor sam piše — »uživat in gledat čudapolnih krajev«, o katerih naš Vodnik poje:

»Pod velikim tukaj Bogom
breztelesen bit' želim,
čiste sape sred med krogom
menim, da že v neb' živim. —«

Iz Trente na Triglav.

Spisal Trentar.

(Dalje.)

Z a P l a n j o.

Stoječemu na snežišču pod Doličem se ti zdi, da si zaprt na vse strani razen doli proti Zadnjici, odkoder prihajaš. Na desno kipe tik pred tabo visoko gori navpik skladi kanjavških sten. V kratek čas zaukaj krepko, govori, in mrtva stena te bo izborno oponašala, kot bi bil v njej skrit triglavski poredni škrat. Zaman pa kličeš tu piva, kakor ga je naročal oni planinski vodnik v Tirolah in ga je od bližnje kočice res priklical; ne dobiš ga, in najbolje, da greš naprej!

Ob vrhu snežišča zapaziš, kako grebeni od Triglava in Kanjavca padajo v doliški prelaz. Da prideš gori, moraš kreniti bolj na desno ob Kanjavcu in, preplazivši nekaj skal, prideš čez nekaj minut v skaloviti kotel doliški.

Malo manj prijazno pot imaš pa izprva nekaj minut na levo, v triglavsko stran. Ako ni drugače, treba tudi čez strm prod, ki je meni gori gredočemu silno netečen. Vendar, ako vodi bližnjica po njem, kaže vsekakor potrpeti, in to tem bolj, če ni dolg. Takoj nad snegom se zavije nova pot v direktni smeri proti Triglavu ob steni; s prodom si brzo pri kraju. V nekaj minutah se dvigneš precej visoko nad snežišče, stopaš še malo dalje po zmerno napeti kameniti poti in — Triglav te pozdravi s svojim mogočnim, presenetljivim temenom tako lepo, da daš najbolje duška svojemu veselju, ako prav krepko, hribovsko-prostodušno zaukaš. O strmini, o neprijetnosti poti ni več govora do Kugyjeve poti v vrh Triglava. Izprva kamenita, a udobna pot se brzo

prelevi v prijetno, skoraj položno peščenico, ki se vije večinoma le po grebenu in ob njem često črez lepe zelene plahte in črez drn naprej, naprej do »Peskov«, ležečih tik pod Triglavovo glavo. Očaran od lepega razgleda, se ustaviš nehote na lepem, zelenem hrbtiču.

Triglav, Triglav, kako si krasán!

Ne poznam mesta, odkoder bi bil Triglav lepši nego odtod! Videti ga v popoldanjem solncu, ko takorekoč gori zlatih žarkov, igrajočih ob navpičnih ogromnih stenah — to je slast! Od tega pozorišča nima Triglav na sebi onega divjegroznega lica, ki ga opazujemo s kranjske strani. Topa glava, dvigajoča se, da, nekako rastoča iz planote, a še vedno do svojih 300 m visoka, napravi na turista mogočen vtisk. Ves, malone nedotaknjeni masiv, brez

Aljažev dom v Vratih.

žlebov in simetrično zidan, nudi nekaj izredno vzvišenega, veličastnega, nedosežnega. V dnu duše čutiš, stoječ na tej višini, kake pol ure oddaljen od vznožja glave, da je Triglav s svojo glavo kralj daleč naokoli, da ima diktatorsko krono, rožno se blestečo v žarkih mogočne nebne oble!

In ta veličastni mir tu gori, v tvojem kraljestvu, Triglav! Da mi ni dano, uživati te dolgo, dolgo...! Kakor z mehko tenčico ovijaš duha, pojiš ga s čarno silo, da zabi vsega, da zabi nemira, vrvenja dolin... In ta-le svet, kako je lep — kako li je bil lep nekdanj, ko je zdaj večinoma prodne griče in kotline

nekake doline, še krila sveža, bujna planinska zelen! Da, to je bil v resnici kraj, sposoben, vzbujati v mehki, čuteči planinski duši bujno domišljijo, ki si je ustvarjala toli lepe pravljичne slike v davnih, davnih dneh — tu v podnožju tebe, čestiti Triglav!

V prodolih žije ti pravljica siva,
takó otožno in takó ljubó,
kot bi tožila deva ljubezniva...

Kakó čutiš tu moč, silo poezije, in v njenem dihu stopaš kot v sanjah naprej — ob strani trentskega lovca, prežečega na belo Zlatorogovo čredo, da skoraj ne zapaziš, da si že došel do ogromnih »Peskov«, v katerih jenja slednja poezija. —

Ne smatral bi te za pravega ljubitelja narave, ne imel bi zanj pravega okusa, ako bi se ne potrudil odtod par minut više na »Planjo«, na širok greben, ki loči bohinjsko stran od trentske! Tu, tik pod ogromnimi, navpičnimi triglavskimi stenami se razprostira lepa, precej ravna plan, ki meji na zdaj vseskozi peščeno »Zelenico«, segajočo zelo na široko v smeri proti Skoku in pa pod triglavovimi stenami proti velikemu prepadu nad Luknjo, oziroma Vrata. Obe imeni, »Planja« in »Zelenica«, pričata, da je bil zdaj peščeni, razmerno precej položni svet nekdanj plan, planina, s travo obrastel. V Trenti in v sosednjih krajih je mnogo »Planj«, ki so še zdaj večinoma lepo travnate. Posebno lepa pa je brezdvomno bila nekdanj »Zelenica«, in gotovo ni dobila zastoj, nezaslužno tega imena.

Gotovo poje torej upravičeno Baumbach v »Zlatorogu« o lovcu:

»Toda, kaj li zre takó osupel?
Mari to je morje kamenito,
koje onstran je uzreti menil?
Ní! Položje se pred njim razgrinja
brstno, s tisoč cveti posejano.«

Toda tebe zanima krasni razgled, in zato najbolje storiš, da se potru-diš kar na »Planjo«, na nekak holmec par minut nadse. To je pravo razgledišče! Svet se ti odpira z izrednim bogastvom na vse strani — le severovzhod ti zastira Triglav in ž njim Kamniške planine, Karavanke in pa Kredarico s svetom proti Dovjemu. Smelo trdím, da je to razgledišče mnogo lepše od sicer vse časti vredne Kredarice!

Tik pred tabo se vzpenja navpični-masiv Triglava od tal do vrha. Proti severu zazreš orjaške skale Suhega plaza, Rogico, Stenar, Križ, Pihavec in Razor, — vse tako blizu, zadaj mogočni Jalovec z veličastnim Mangartom v

ozadju ter nepregledno vrsto daljnih vrhov koroških in tirolskih gorskih mogotcev — baš kot s Triglava. Proti zapadu uzreš grintavi in gobavi, silo razdrapani Grintavec (2350) s slikovitimi prizori, dalje Kaninsko pogorje in vse trentske vrhe in doline. Proti jugu ugledaš malone vso pot od Doliča, ki je jedva 1 uro oddaljen, nad njim se pa zmerno vzpenja na široko Kanjavec s svojim zelenkastimi snežišči, za njim Vršac itd. do Krna. Nad vse romantičen, prav ljubek je pogled v Bohinj, zeleni Bohinj. Kako lepo je zaokrožen s slikovitim gorovjem, nad katerim straži Črna prst! Da, krasan si, Bohinj, krasna Bistrica, beleča se sredi planinskega in dolinskega zelenja! Iz doline se ti vzpne oko na zeleno obrobjeno Velo polje z Vodnikovo kočo in Tolstcem, dalje na Šmihelovec, Šmarjetno glavo in zadaj na raztegnjeno Tičarico. Odtod uvidiš dobro, koliko krajša in prijetnejša je pot od Doliča za Planjo nego črez Šmarjetno glavo, odkoder se vije prav nerodno nad Šmihelsko (Mišeljско) dolino proti Planji, odtod se prepričaš, koliko prijetnejša in slikovitejša je pot na Triglav po razglednih hrbtih Planje, nego pa po mrtvih, pustih dolinah mimo Marije Terezije koč.

In vesel prekrasnega razgleda stopiš raz Planjo, si pod njo v krasnem jezercu pogasiš žejo, ako nimaš nič boljšega pri sebi, ter nastopiš s to zalogo v želodčku Kugyjevo pot na vrh Triglava z dobro, prijetno nado, da zazreš črez par ur nad vse prijazno, sila postrežljivo Arhovo dvojico na Kredarici. (Dalje prih.)

Otvoritev Kadilnikove koč na Golici.

Izpolnila se je večletna želja slovenskih turistov, zlasti ljubljanskih in jeseniških, da naj postavi Slovensko planinsko društvo svoje zavetišče na Golici. Vzgradilo je to toliko zaželeno zavetišče letos prav na vrhu prekrasne gore, tam ob meji kranjskih in koroških Slovencev, ter ga otvorilo dne 11. t. m. ob ogromni udeležbi Ljubljančanov, Jeseničanov in njih sosedov.

Slavnost, ki sta jo priredila ob tej prvi, bolj začasni otvoritvi odbor Kranjskogorske podružnice in osrednji odbor, je bila sijajna narodna manifestacija, ki je ni prav nič kalilo neugodno megleno vreme; saj je sijalo in grelo na Golici solnce veselja in radosti nad novim znamenitim uspehom slovenske turistike, imeli pa smo med sabo tudi starosto slovenskih turistov, gosp. Frana Kadilnika, in kjer je on, tam je prijetno in toplo.

Okoli dvanajstih dopoldne se je vršila formalna otvoritev. Gosp. Kunaver, podružničnega načelnika namestnik, je, otvarjaje novo stavbo, pozdravil navzočne planince in velmože, zahvalil vse činitelje, ki so pripomogli k zgradbi, posebno tudi podjetnika g. Jakoba Janšo z Dovjega in nadzorovalca stavbe g. K. Višnarja z Jesenic ter končno proglasil društveni sklep, da se imenuj nova koča **Kadilnikova koča** v čast nestorju slovenskih turistov. Občinstvo je navdušeno pozdravilo gospoda Kadilnika in krepki planinci so ga dvignili v višek. Nato se je nabil na kočo napis: »Kadilnikova koča. Otvorilo l. 1904. Slov. plan. društvo«.

Gospod Kadilnik se je ginjen zahvalil za izkazano mu čast.

Gospod dr. Fran Tominšek je v imenu osrednjega odbora proslavljaj izvršeno stavbo kot delo, na katero je lahko ponosno »Slovensko planinsko društvo«, ponosen pa tudi vobče slovenski narod. Poudarjal je, kako težavno in velevažno nalogo je prevzelo »Slovensko planinsko društvo«; veliki pomen naših naprav kaže najbolje to, kako nas hočejo ovirati nemška društva in kako skušajo našemu društvu izpodbijati tla nemška glasila z zlobnim natolcevanjem. Tudi proti novi stavbi na Golici se izvestno pojavijo v nemških krogih in glasilih zlobni napadi, posebno se bo očitalo našemu društvu, da je nova koča le konkurenčna koča proti nemški »Golica-Hütte« — a tako očitanje je takoj zavriniti, kajti pravi prostor za goliško kočo je le na vrhu Golice, dočim je nižje nepotrebna; nemška koča leži prenizko in »Slov. plan. društvo« ni moglo opustiti nove stavbe, če je nemško društvo (kakor tudi pri Deschmanovi koči pod Triglavom) izbralo prostor in postavilo kočo tam, kjer so nje ustanovitelji na potu postali trudni in so prvokrat počivali. Sploh se pa nam ni ozirati na take očitke, kajti nemška glasila smatrajo za konkurenco itak vsak naš giblaj, vsak naš dih. Na naši domači zemlji, na slovenskih tleh ne bomo mi utesnjevali svojega delovanja, mi ne delamo nikomr konkurence, nasprotno, le tuli živelj jo hoče delati nam. Govornik je tudi pojasnil, da je že več let zahtevalo slovensko občinstvo in posebno Ljubljancani, da naj se postavi na Golici primerno slovensko zavetišče; pričakovati je torej, da bodo prihajali slovenski planinci v najobilnejšem številu v Kadilnikovo kočo ne samo po leti, nego tudi v jasnem jesenskem in zimskem času. Vsled tega se je tudi koča že sedaj odprla, dočim se izvrši končna slovesna otvoritev v prihodnji spomladi, ko bode tudi notranja oprava vsa dovršena. Dalje je govornik opisal zasluge gospoda Kadilnika za planinsko stvar: on je prvi slovenski turist,

ki je že v svoji mladosti pohajal naše planinske orjake in v svojih opisih vzbujal zanimanje Slovencev za naše planine. S svojim vzgledom je razvil planinstvo med Slovenci in je tudi potem, ko je nastopilo »Slov. plan. društvo«, vedno podpiral njegovo delovanje. »Slov. plan. društvo« je izpolnilo le dolžnost, da je po njem, 79 let starem in vendar še krepkem prvoboritelju, imenovalo novo stavbo na Golici. Govornik mu je izrekel prisrčen pozdrav vseh navzočnih ter mu sporočil tudi laskave čestitke prof. dr. Frischaufa iz Gradca in župnika Jakoba Aljaža.

Ko je potihnilo burno nazdravljanje g. Kadilniku, se je zahvalil slavljenec s priprostim, prisrčnimi besedami; obljubil je, da poseti vkljub svoji starosti še mnogokrat Golico in da ostane vedno vnet pristaš »Slovenskega planinskega društva«. Zbrana množica pa je navdušeno zapela veličastni pesmi »Lepa naša domovina« in »Hej Slovani«.

Po tem slovesnem dejanju je šlo vse v varno zavetje v kočo. Razvila se je tu takoj neprisiljena zabava, pesem se je vrstila s pesmijo, govor z govorom. Gospod župan Klinar z Jesenic, ki je opravil tudi kolavdacijo koče, je slavil vrlo podružnico za Kranjskogorski okraj in nje požrtvovalni odbor, posebno gospoda Pavlina in Višnarja, ki sta si toliko prizadevala za novo kočo. Označil je tudi veliki pomen delovanja našega planinskega društva za slovenske pokrajine ter za prôbujo narodne zavesti. Gospod Razingar je v imenu domačinov izrekel zahvalo »Slov. plan. društvu«, ker bode s svojimi napravami povzdignilo promet v tem krasnem gorskem kraju, in obljubil, da bode dobivalo »Slov. plan. društvo« povsod potrebne podpore; tudi je napil podjetniku Jakobu Janši in njegovim sotrudnikom. Gospod prof. Macher je izrazil, da ta dan ni pozabiti onih dobrotnikov, ki so s svojimi doneski za Kadilnikovo kočo pripomogli, da se je stavba tako hitro zgradila; največja zahvala gre gospe Minki Ogorelčevi iz Ljubljane, ki je prevzela nabiranje, in gospodu dr. Krisperju za znatni njegov dar. Načelnik Kranjske podružnice, gospod Janko Majdič iz Kranja, je z vznesenimi besedami slavil lepoto naših gorenjskih pokrajin in poudarjal, da moramo vso pozornost obračati na to, da varujemo njih slovenski značaj in da podpiramo pošteni gorenjski rod; Kranjskogorski podružnici je čestital na nje uspešnem delu, ker je že po dveletnem obstanku izvršila tako impozantno stavbo, ter je napil njenim odbornikom. Najmlajši turist, petletni Štefko Podpac, je spretno deklamoval Gregorčičevega »Veselega pastirja« planincem v pozdrav in vzbudil s svojim pogumnim nastopom in pravilnim izgovorom

splošno začudenje. Gospod J. Janša, gostilničar z Dovjega, je nazdravil podjetništvu in Rovtarjem, posebno pa Tomažu Lahu, ki je prodal »Slov. plan. društvu« prostor za novo kočo. Posestnik Tomaž Lah, ki je šaljivo pripomnil, da je prišel pogledat, če se mu je s stavbo kaka škoda napravila — je izrazil svoje veselje, da se je tako lepa hiša vzdignila na njegovem svetu, in zatrdil, da bodo on in njegovi nasledniki ponosni, ker stoji nova koča na svetu, ki je bil last njegove hiše. G. dr. Tomišek je še zahvalil Jeseničane za dobro uspelo prireditvev in posebno dame za njih trud in požrtvovalnost, izmed katerih sta si pridobili odličnih zaslug gospa Pavlinova z Jesenic in gospica Budinškova iz Kranjske gore. Med šumno veselico je pobirala gospa dr. Kušarjeva vstopnino in nabrala znatno vsoto; g. Kadilnik je podaril 100 K.

Občni glas je bil ta, da je otvoritvena slavnost sijajno uspela. Kadilnikova koča pa je občinstvu tako ugajala, da je vsakdo sklenil, še mnogokrat poleteti na Golico.

Končno naj omenimo, da je g. Kadilnik prejel poleg mnogo drugih pozdravov tudi nastopno brzojavno čestitko na Golico:

»Neustrašenemu rodoljubu, starosti slovenskih planincev in vrlemu prijatelju kličemo povodom današnje slavnosti: Živio in na mnoga leta!

Tvrška Souvan.«

Društvene vesti.

Umrli je dne 2. t. m. naš mnogoletni član gosp. Jakob Kobilca, trgovec in hišni posestnik v Ljubljani. Bil je vedno dejanski naklonjen našemu društvu; rad bi se bil tudi veselil z nami naših vidnih uspehov v domačih gorah, ali nemila dolgotrajna bolezen ga je tiščala le v zložni ravnini. Žal nam je v resnici vrlega mladega moža, ki bi bil zdrav gotovo veliko koristil svoji ubogi domovini. Blag mu spomin!

Novi člani. Osred. društva: Benedik Ljudevit, zasebni uradnik v New-Yorku. — Cerkljanske podružnice: Tauš Josip, učitelj v Trebaši. — Kranjskogorske podružnice: Rabič Fran, črevljarski mojster na Jesenicah. — Podravske podružnice: Grobelšek Ivan, kaplan v Slov. Bistrici; Jehart Anton, bogoslovec v Mariboru.

Darila. Za Vodnikovo kočo: gosp. Alojzij Huth, finančni koncipist, več knjig. — Za Kadilnikovo kočo: gospodična Antonija Kadivec, trgovka v Ljubljani, 10 K in jako lepo sliko te koče z okvirom. — Srčna hvala!

Aljaževa nova planinska pesem. Današnji številki je priložena nova Aljaževa pesem »Oj, z Bogom, ti planinski svet!«. Krasno skladbo je ljubeznivo poklonil naš neumorno delujoči častni član našemu društvu, društvo pa jo veselo daje v dar svojim članom. Naj bodri in vnema srca vseh za lepi planinski svet!

Aljažev dom v Vratih se je zatvoril dne 25. t. m. ter bo nepristopen do spomladi. Dotlej bo turistom in izletnikom na razpolago samo stara

Aljaževa koča, ki stoji zraven. Ključ do koče je dobiti pri gostilničarju Šmercu v Mojstrani. — Do dne 19. t. m. je bilo v Aljaževem domu 930 turistov in izletnikov.

V koči na Kredarici se je vpisalo do konca sezone 346 turistov.

Kadilnikova koča na Golici je že zdaj toliko opravljena in preskrbljena z živili, da bo tudi v jesenski in zimski dobi lahko v njej počivati in prenočevati. Ključ do nje se dobi v gostilni g. K. Višnarja na Jesenicah ali pa pri Kopišarju na Planini, kjer je tudi gostilna. Ta dva dajeta tudi vsa potrebna pojasnila.

Novo pot na Stol, ki jo je letos napravilo in zaznamenovalo naše društvo, so otvorili dne 12. t. m. nekateri udeležniki slavnosti na Golici pod vodstvom društvenega odbornika g. Verbiča. Pot vodi od Golice večinoma po grebenih čez Kočno, Svčico in Bělščico ter privede v 5 urah na Stol. Ker je spotoma lep razgled, hoja pa tudi zanimiva, postane ta zveza važna za turiste.

Nov red za gorske vodnike na Kranjskem je izdala c. kr. deželna vlada za Kranjsko z razglasom z dne 20. avgusta t. l., št. 13.826 v deželnem zakoniku z dne 1. t. m. Izdajo novega reda, ki je veljaven od 1. t. m., je povzročilo »Slov. plan. društvo« s svojo vlogo do c. kr. vlade v Ljubljani, v kateri jo je zaprosilo, naj prizna tudi njemu ingerenco na pooblaščenje gorskih vodnikov na Kranjskem. To ingerenco, ki jo je uživala po starem redu iz l. 1874. samo nemška sekcija kranjska, torej podružnica tujega planinskega društva, je doseglo naše društvo z novim redom. »Slov. plan. društvo« je c. kr. deželni vladi prav hvaležno za dejanskim razmeram primerno urejeni novi red, na katerega opozarja vse svoje podružnice in člane na Kranjskem. Novi red priobčimo v prihodnji številki.

Izlet na Žigertov stolp dne 3.—4. septembra t. l. — Iz mariborske okolice, s ptujskega polja, iz Poljčan in slovenskobistriške ravnine in Bog ve odkod še drugod zapazuješ pri pogledu na podolgasto pohorsko hrbtišče na njega najvišji točki Žigertov stolp, moleč izmed gostega smrečja v sinje nebo liki ogromen prst kazalec, ki ti vabljivo miga z višočine: „Prid' vrh planin, nižave sin!“ In tako moč ima to vabilo, da, če le eden zakliče: „Pojdimo ta in ta dan na Žigertov stolp!“, se odzivljejo glasovi od vseh strani: „Jaz pojdem! Jaz tudi!“ Posebno izdaten učinek pa ima tak klic, ako izhaja od osebe, ki se ji vsak rad pridruži. Ko je torej gosp. Založnik, odvetniški koncipient v Slov. Bistrici, duša vsemu tukajšnjemu narodnemu družabnemu življenju, izdal parolo: „4. septembra na Žigertov stolp!“, se je takoj oglasilo prav obilo udeležencev, a vreme je kazalo, žal, čim se je bližal izletni dan, vedno čemernejše lice. Tako se je večina zglašencev dala ostrasiti in le krdelo kakih 25 oseb se je držalo načela: „Za dežjem mora solnce priti“ in se odpravilo pogumno na pot. Bila pa je to tako izbrana in srečno sestavljena družba, da je že s tem bil glavni uspeh izleta — zabava in razvedrilo — zajamčen; bili so med njo pevci in pevke, glasbeniki, umetniki, fotografi, in kar je za tako priliko najimennitnejše, cela kopica humoristov. Ker je vrhutega vso nošo želodčevih potrebščin prevzel originalni šmartenski sel, ki ima tukaj častitljivi priimek „major“, v svoji obsežni oprtni koš, smo nastopili dne 3. septembra ob štirih popoldne lahkkih korakov pot po novi, položno izpeljani, med vinogradi kačevito navzgor se vijóči cesti v Šmartno. Kmalu je sicer bilo treba razpeti dežnike radi rahlega škropca, a vendar nas je pot med neprestanimi burkami in odgovarjajočim smehom

kmalu privedla do tja, kjer naenkrat zagledaš tik pred seboj idilno ležečo šmartensko cerkev z maloštevilnimi hišami okoli nje, izmed katerih se odlikuje šolsko poslopje. Tukaj smo se oddahnili v prostornem stanovanju g. nadučitelja Šerlaka. „Major“ se je kmalu iznebil svojega težkega bremena in sosednja krčma nekoliko meric pijače, in po kratkem počitku in okrepčevanju so mlajšemu delu družbe že spet pete toliko zasrbele, da se je pri zvokih harmonija začelo veselo vrtenje, ne meneč se za pozno uro in nastali mrak. Po načrtu izleta bi morala družba še ta večer dospeti do Podkrižnika, zadnjega kmeta in krčmarja pod Sv. Arehom. Radi črne teme, oblačnega neba in mrzlega vetra je en del družbe začel omahovati in je predlagal čakati drugega jutra tukaj v Šmartnem, da se dozna, ali je vredno težavno pot nadaljevati, ali bi se radi preslabega vremena vrnili. V resnici je del družbe tukaj ostal, drugi pa so pri svitu voščenih bakelj nastopili pot med razsajajočim mrzlim vetrom in dospeli po dveurnem brzem hodu po desetih do Podkrižnika. Ta pot pri luči plapolajočih plamenov po gozdnih strugah in črez globoko grapo, ki loči Šmartno od Sv. Areha, je bila za udeležence kar čarobna. Dež in veter sta kmalu ponehala, na nebu smo zagledali par zvezd in kmalu je božja roka pobrisala z neba vse preteče oblake in zasmehljaj se je sinji obok v krasoti svojih nebrojnih zvezdnih čred ter nas navdahnil s čutom zmagovalcev nad nemilimi prirodnimi silami. In tako smo z objestnim hrupom prilomastili v Podkrižnikovo krčmo, se iznova krepčali in, ker je bil pri hiši tudi neki pohorski glasbenik „na mehe“, celo nekoliko poplesali. Med tem pa je naš agilni četovodja s pomočjo domačinov pripravil za vso družbo obširno ležišče v skednju na dehtečem senu in kmalu je tam za burkami in smehom nastala nočna tišina. A ne dolgo, in vzbudilo je nas kikerikanje mladega petelinčka (iz grla najmlajšega udeleženca), ki mu je sledilo vse polno še drugih živalskih glasov s kmetškega dvorišča (proizvedenih od drugih izvrstnih posnemalcev živalskih glasov), in poskakali smo z ležišča in se spravili na pot skozi gozd k Sv. Arehu. Na ognjišču na prostem, podobnem Abrahamovemu žrtveniku, ko je na njem hotel darovati Izaka, smo zanetili ogenj za kavo, ki smo jo imeli pri sebi. In kakor je Izak vprašal: „Tu je pač ogenj in kurivo, kje pa je žrtev?“, tako se je tukaj vprašalo: „Tu je pač ogenj, ponva in kava, kje pa je mleko?“ A odgovor je bil: „Vsega je dobiti na Pohorju, samo mleka ne“. V tem se menda Pohorje bistveno razločuje od drugih obljudenih planin. In izpili smo kavo tako črno, kakor jo je Bog ustvaril. Nebo pa je bilo med tem spet pozabilo, kar nam je po noči obetalo. Škropil je spet dež, celo malo sodre se je usulo in solnčni vzhod nam je kazal le neko rdečelisasto krinko, ne pa pravega obličja. Črez pol ure smo se združili pri Žigertovem stolpu z onimi izletniki, ki so v Šmartnem prenočili, in lezli smo skupaj na veličastno visoki stolp. Razgled je bil še precej dovoljen, ker nam je megla prizanesla; le v večji daljavi je bilo megleno. Silno nagajal pa je ledenomrzli prepih v zgornjem prostoru, da ni bilo mogoče odpirati vseh lin. Ker tak prepih menda tam ni nenavaden, treba bo vsekakor napraviti sčasoma nekoliko oknic s šipami, radi večje trajnosti morda prav majnih, a v večjem številu. — Ob najlepšem vremenu smo krenili od stolpa naravnost navzdol k Žigertovi lepi domačiji. Dolga pot; nismo še nikoli hodili toliko časa po zemljišču enega samega posestnika kmeta. Prijazni in velesimpatični gospodar nas je kaj prijazno sprejel in pogostil, naš fotograf pa je pred hišnim vhodom sestavil slikovito skupino izletnikov

s hišnim gospodarjem v pristni noši pohorskih boljarjev v ospredju. Po lepih in prijaznih potih smo potem mimo cerkvice sv. Uršule dospeli zopet v Šmartno, ostali pri obilnem kosilu, ki pa je glede na pozno uro bilo bolj večerja, in po živahni zabavi nastopili zadnji del potovanja do Bistrice, oziroma Crešnjevca.

V najprijetnejšem spominu ostane ta izlet vsem udeležencem in hvaležni smo g. aranžerju, ki je znal tako lepo harmonično družbo zbrati pod svoje voditeljsko žezlo. Naj bi se priredili še dostikrat enako prijetni, zabavni in razvedrujoči izleti. Ustvariteljem Žigertovega stolpa pa slava na veke!

Lucanus.

Razglednice. Naše društvo je založilo in izdalo dvojne razglednice o Aljaževem domu; ene kažejo dom s Triglavom, druge pa s Stenarjem v ozadju. Izdelala jih je jako lepo Hribarjeva tiskarna v Ljubljani po finih fotografijah g. Srečka Magoliča. Razglednice se dobivajo pri društvenem odboru v Ljubljani.

Raznoterosti.

Planinski Piparji so zopet oživel! Na občnem zboru dne 19. septembra t. l. so izvolili za nadpiparja zopet g. Jos. Hauptmana, za namestnika pa g. Ivana Korenčana. Sklenili so pravila prilagoditi sedanjim razmeram, napravljati mesečne skupne izlete, se skupno ali po odposlancih udeleževati izletov in priredb Slovenskega planinskega društva ter skrbeti za naraščaj.

Častno priznanje rešilcema g. Antona Gregorca. Znano je, kako pogumno in spretno sta rešila lani septembra meseca Janez Rabič in Tomaž Lakota iz Mojstrane g. Antona Gregorca gotove smrti tam med Cmirjem in Begunskim vrhom. Za to velezaslužno dejanje sta prejela sedaj oba častno priznanje, katero jima je naznanil c. kr. deželni predsednik eksc. baron Hein. Pisanje, ki sta ga dobila vsak posebej, se glasi:

„Njegova ekscelenca gospod ministrski predsednik kot vodja c. kr. ministrstva za notranje zadeve me je pooblastil, da Vam izrečem za rešitev hribovlazca Antona Gregorca, ki ste jo zelo neustrašeno in spretno dovršili, priznanje c. kr. ministrstva.

Ustrezaje dotičnemu razpisu Njegove ekscelence z dne 11. avgusta t. l. št. 3677, Vam to naznanjam ter se jako veselim, da se je Vaš občudovanja vredni čin tudi od tako visoke strani pohvalil.«

Vremensko poročilo s Kredarice za mesec avgust 1904. I. Srednji zračni tlak 554.3 mm; največji 561 mm dne 4. in 7., najmanjši 547 mm dne 23. avgusta. — Srednja mesečna toplotina + 6.4°C; največja + 18.4°C dne 5., najmanjša — 3.4°C dne 25. avgusta. Toplomer je bil pod ničlo od 23. do 27. avgusta. — Padavine je bilo v 18 dneh 182.7 mm. Viharno je bilo trikrat, najhuje 26. avgusta. Sneg je zapadel dvakrat (23. in 25. avg.), dvakrat je padala sodra, trikrat je pa razsajala nevihta. Meglenih dni je bilo sedem. — Vzlic veliki padavini vreme za turistiko ni bilo neugodno, ker je deževalo večinoma le popoldne po par ur. Od 22.—25. avgusta je bil pa Triglav radi dežja, novega snega in hudega vetra skoraj nepristopen. Po dežju je bilo večkrat obzorje popolnoma čisto in turisti, ki so naleteli na tak dan, so imeli krasen in obsežen razgled.

Najnovejši in najfinejši likér

Pozor, planinci!

Pozor, planinci!

Certifikat.

Št. analize 2360.

Preizkušnja likérja, ki ga izdeluje g. J. Richar, destilator v Zgornji Šiški, pod imenom »Zlatorog« (reg. pod št. 209, 15. aprila 1903), je pokazala, da je preizkušeni likér „Zlatorog“ iz sladkega sadja in raznih zelišč napravljena prekapavina (destilat) izvrstne kakovosti.

V Ljubljani, dne 18. aprila 1904.

Kmet.-kem. preizkušališče v Ljubljani.

Dr. E. Kramer s. r., ravnatelj.

Glavna zaloga pri.

Leopoldu Jeranu

v Ljubljani, na Sv. Petra cesti št. 9.

LEOPOLD JERAN

LJUBLJANA — Sv. Petra cesta št. 9 — **LJUBLJANA**
poleg hotela Lloyd

priporoča gosp. planincem **svojo veliko zalogo špecerijskega blaga**, zajamčeno pristnega **polhograjskega brinovca**, domače **slivovke, hruševca in borovničevca** ter tudi **najnovejši in najfinejši planinski likér „Zlatorog“**.

FRANC ČONŽEK,

lastnik znane restavracije

v nekdanjem krasno ležečem Zevnikovem gradu pod Rožnikom
(20 minut od Ljubljane),

priporoča pristno dolenjsko in štajersko vino, posebno več let starega ljuto-
merčana in staro istrsko črnino, izvrstno Koslerjevo pivo ter okusna
gorka in mrzla jedila.

V gradu so na razpolago tudi lepa stanovanja za poletje.

Izvrsten okus dobi kava, ako ji primešate

Vydrove žitne kave.

Poskusite! Poštna pošiljka 5 kg 4 K 50 h franko.

Vydrova tovarna žitne kave v Pragi VIII.

Ivan Magdić

v **LJUBLJANI**, na Starem trgu šte. 8

priporoča

svoj na novo odprti krojaški salon.

*Izdeluje obleke in plašče iz nepremočljivega tirolskega lodnastega blaga
za hribolazce, kolesarje in lovce.*

Karla Kavšeka nasl.

SCHNEIDER & VEROVŠEK

v Ljubljani, na Dunajski cesti št. 16

priporočata svojo veliko zalogo **planinske oprave**: krampeže, svetiljke, cepine,
dereze itd., potem **raznovrstno železnino** za stavbe, kuhinjsko orodje, najboljše
orodje za rokodelce in vse vrste poljedelskih strojev.

Brata Eberla,

pleskarja c. kr. državne in c. kr. priv. južne železnice

v Ljubljani, na Miklošičevi cesti št. 4,

prevzemata vsa v pleskarstvo spadajoča dekorativna, stavbinska in pohištvena dela.

Delo releno in fino, izvršitev točna in po najnižjih cenah.

IVAN SOKLIČ

v Ljubljani, Pod trančo št. 1,

priporoča svojo veliko zalogo klobukov, posebno lodnastih za hribolazce in lovce, iz tvornice Jos. in Ant. Pichlerja, c. kr. dvor. založnikov.

Članom „Slovenskega planinskega društva“ znižane cene.

== GRIČAR in MEJAČ ==

v Ljubljani, v Prešernovih ulicah št. 9

priporočata svojo bogato zalogo izgotovljene moške in ženske obleke ter najboljše perilo in zavrtnice.

Zlasti opozarjata na nepremočna lodnasta oblačila in plašče za turiste.

Naročila po meri se izvršujejo točno in ceno na Dunaju.

Ilustrovani ceniki se razpošiljajo franco in zastonj.

Članom „Sl. pl. društva“ znižane cene.

Nahrbtnike in gorske palice

prodaja trvdka

AVGUSTA AUERJA naslednik IVAN KORENČAN

Stari trg št. 5. * LJUBLJANA * Stari trg št. 5.

Nahrbtniki po 2 K in 2 K 40 h. — Gorske palice po 1 K 60 h.

J. BONAČ

v Ljubljani v Selenburgovih ulicah št. 5, nasproti nove pošte

priporočam vljudno svojo

 trgovino s papirjem in pisalnimi potrebščinami.

Vzorke papirja pošiljam na ogled. V svoji knjigoveznici izdelujem vezi priproste in najfinejše. — Prevzemljem izdelovanje vsakovrstnih razglednic po fotografijah.

Imam veliko zalogo vedno najnovejših razglednic.

Edina zaloga svinčnikov družbe sv. Cirila in Metoda.

Tvornica kartonaže z električno silo. Po naročilu izdelujem raznovrstne škatle.

Prekupnikom velik popust.

AVGUST AGNOLA,

Najnižje cene.

steklar v Ljubljani na Dunajski cesti št. 13.

Najnižje cene.

Velika zaloga stekla, porcelana, zrcal, okvirov in vseh drugih v steklarstvo spadajočih predmetov.

LJUBLJANA J. LOZAR Mestni trg št. 7.

priporoča svojo bogato zalogo turistovskih srajc, turistovskih, kolesarskih in lovskih dokolenic, lovskih volnenih jopičev, zimskih in letnih nogavic zavrtnic itd. Fino moško perilo in spodnja obleka.

Nahrbtniki po 5 K komad. — Članom „Slov. plan. društva“ znižane cene.